

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om prisaftaler m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2801; fremsættelsen findes i tidenden sp. 165).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Krag: Det må være rimeligt, at vi som indledning til den prislovsforhandling, der skal finde sted her i dag, kaster et vurderende blik på den prisudvikling, der faktisk har fundet sted gennem de senere år.

Når vi overhovedet beskæftiger os med prislovgivning, er det jo i håb om, at vi derigennem kan påvirke udviklingen, bremse prisopgang, fremme prisfald, sænke omkostninger, bryde eller kontrollere monopoler og, som et resultat af det altsammen, fremme de fælles samfundsinteresser og mindske social uretfærdighed.

I et samfund som det danske vil de store kurver i prisudviklingen imidlertid normalt være påvirket af de internationale prisbevægelser. Disse har gennem det sidste femår været præget af hastige omskiftelser og kan deles i tre vidt forskellige perioder.

Første periode dækker årene 1947—49, da priserne på verdensmarkedet kun var underkastet ret begrænsede svingninger.

Anden periode, der var præget af usædvanlig prisstigning, satte ind efter devalueringerne i september 1949 og blev forstærket efter Koreakrigens udbrud i juni 1950. Denne prisstigningsbølge varede til et stykke ind i 1951.

Tredie periode, der har været siden marts-april 1951, er karakteriseret af tendens til prisfald. De internationale prisindekser for råvarer, der — da de kulminerede — lå et halvt hundrede procent eller mere over prisniveauet i juni 1950, er faldet, så de nu kun ligger en halv snes procent over før-Koreaprisniveauet.

Om vi stadig befinder os i denne tredje periode med internationale prisfaldstendenser, eller om bevægelsen påny har skiftet, så en ny, men formentlig — og forhåbent-

lig — svagere prisopgang er på vej, er det umuligt at dømme om på indeværende tidspunkt, men det kan ikke nægtes, at der for en række råvarer i den seneste tid har vist sig tegn til stabilisering eller endog til prisopgang.

Men hvordan har nu det danske prisniveau bevæget sig i forhold til denne internationale prisudvikling?

Ja, i de to første af de nævnte tre perioder fulgte Danmark de internationale tendenser bemærkelsesværdig nøje.

Fra efteråret 1947 til efteråret 1949 havde vi — trods alle konservative inflationspåstande — ret stabile prisforhold i Danmark. Detailpriserne steg gennem disse to år med godt et par procent. Og i forhold til, hvad vi havde oplevet under krigen og i den følgende periode skulle opleve igen, måtte denne prisopgang unægtelig regnes som udtryk for en ret stabil situation.

Fra efteråret 1949 til efteråret 1950 steg detailpriserne 26 points. Så faldt regeringen Hedtoft — men det gjorde priserne ikke. De konservative partiers propagandasentenser formåede ikke at mane den rapide prisstigning til jorden. Under den konservative-venstre regering fortsatte opgangen tværtimod med forøget hast, og i løbet af tre kvart år fra oktober 1950 til juli 1951 steg detailpriserne stærkere end på noget tidligere tidspunkt siden krigen. De gik på ni måneder op med 33 points.

Og så kommer vi ind i den tredje periode, hvor de udenlandske priser faldt og på visse områder endog faldt føleligt. Her kommer det bemærkelsesværdige og for den, der ikke er fortrolig med de principper, den nuværende danske regering disponerer efter, tillige forbavsende. Medens Danmark i de to foregående perioder, såvel i den stabile periode fra 1947 til 1949 som i fordyrelsesperioden 1949—51, meget nøje fulgte de internationale bevægelser, så har vi ikke fulgt med i den sidste periode. Medens verdenspriserne gik nedefter, fortsatte de danske detailpriser den tornefulde vej opad. Fra juli 1951 til juli 1952 steg detailpristallet med 12 points. Eller sagt på en mere populær måde: pristalsfamiliens udgifter er i løbet af det sidste år — trods internationalt prisfald — steget med 400 kr.

Når dette er konstateret, må vi uvægerligt rette blikket mod regeringsbænkene og spørge om årsagen. Er forklaringen blot at finde i almindelig økonomisk træghed, i at